

Overbetuwe

integrale ondersteuningsstructuur

4 - 13 jaar

Januari 2020

Integrale Ondersteuningsstructuur 4-13 jaar in de gemeenten Overbetuwe/Lingewaard, januari 2020

Door Susan Kolkman, Virginie Habets, Marieke Schooltink, Helen Koot (OZLO-projectgroep, onderwijs zorg Overbetuwe/Lingewaard).

Inleiding

De afgelopen jaren is er samen gewerkt tussen onderwijs en jeugdhulp in de gemeente Overbetuwe en Lingewaard met alle schoolbesturen en PassendWijs. Er is een gezamenlijke integrale ondersteuningsstructuur ontwikkeld met als doel, dat kinderen tot optimale ontwikkeling kunnen komen. De integrale ondersteuningsstructuur is helder en wordt uitgevoerd in beide gemeentes. De route en werkwijze zijn helder. De essentie is, dat alle partijen rond een kind en ouders samen kijken wat er nodig is. Dit doen ze samen in een rondetafelgesprek. Een rondetafelgesprek is een multidisciplinair overleg samen met de ouders of verzorgers. De toegang tot de jeugdhulp en de jeugdhulpaanbieders wordt beter afgestemd tussen alle partijen en er wordt steeds meer samen gewerkt. Inmiddels weten we elkaar goed te vinden. De integrale ondersteuningsstructuur wordt jaarlijks geëvalueerd en de verbeterpunten worden ook jaarlijks verwerkt in dit document.

Voortschrijdend inzicht

De ambitie was één document integrale ondersteuningsstructuur Overbetuwe/ Lingewaard 0-18 jaar te maken. In de praktijk blijkt, dat een beschrijving voor de 0 tot 4 jaar niet opgenomen kan worden in het reeds bestaande document 4- 13 jaar. De randvoorwaarden/mogelijkheden in de voorschoolse situatie zijn totaal anders en ook gaat het om zeer verschillende organisaties. Dit geldt ook voor het VO. De mindset integrale samenwerking en afstemming en het rondetafelgesprek is wel omarmd en de uitwerking zal in aparte documenten beschreven worden door betrokken partijen.

Uitgangspunt, visie

Ieder kind heeft recht op onderwijs en een optimale ontwikkeling. Professionals vanuit samenwerkingsverband PassendWijs, de jeugdhulp en de GGD van de gemeenten Overbetuwe en Lingewaard, voorschoolse opvang, kinderopvang, scholen en samenwerkingsverbanden PO, VO en mbo bundelen de krachten samen met ouders. De gemeenten Lingewaard, Overbetuwe en SWV PassendWijs willen daarom komen tot een doorontwikkeling van onze integrale ondersteuningsstructuur, een optimale samenwerking en uitvoering. Hiervoor is nodig dat voorschoolse voorzieningen, onderwijs en jeugdhulp elkaar op kind-, gezins- en schoolniveau versterken en samenwerken.

We willen werken aan een integrale ondersteuningsstructuur (0-18 jaar) met als opbrengst maatwerkondersteuning voor kinderen, hun ouders, de kinderopvang en de school en het voortgezet onderwijs in de vorm van effectief en efficiënt geregisseerde ontwikkelings-ondersteunende onderwijs-/zorg-/jeugdhulparrangementen (1 kind, 1 gezin, 1 plan, 1 casusregisseur).

Ook willen we dat het kind zo thuis nabij mogelijk en passend bij het kind en het gezin geholpen wordt. In dit document wordt de samenwerking tussen alle betrokkenen in het primair onderwijs beschreven.

In het ondersteuningsplan van PassendWijs is de integrale samenwerking ook een ambitie die prioriteit heeft.

Daar waar gesproken wordt over ouders, worden ook verzorgers van het kind bedoeld.

Doel van de integrale samenwerking

- Samenwerking door met elkaar preventief en op tijd ondersteuning te bieden op de school en thuis, zodat kinderen daadwerkelijk zich optimaal kunnen ontwikkelen en worden wie ze zijn.
- Met behulp van afgestemd maatwerk ondersteuning onderwijs en jeugdhulp willen we de optimale ontwikkeling bij kinderen bereiken. Thuiszitten kunnen we daar hopelijk mee voorkomen.
- Door middel van rondetafelgesprekken met ouders en de juiste onderwijs-/ontwikkelings- en jeugdhulp partners aan tafel willen we handelingsgericht en oplossingsgericht samenwerken.

Nu en de toekomst

Er blijkt behoefte aan meer maatwerk, betere samenwerking en handelingsgericht en oplossingsgericht kijken door de professionals samen met de ouder en het kind. Wat is er bij dit kind in deze klas/groep en bij deze ouders en thuis nodig. De uitwerking hiervan vraagt aansluiting van jeugdhulp en onderwijs binnen primair onderwijs. Er zullen ook duidelijke afspraken gemaakt worden over de regie.

Het vraagt ook een overleg van alle betrokkenen **een rondetafelgesprek**. Er zijn verschillende ronde tafels. Ronde tafels kunnen op- en afgeschaald worden. Er kan een ronde tafel zijn met directeur, IB-er/voorschoolse zorgcoördinator, integrale vroeghulp, jeugdarts, schoolmaatschappelijk werk, leerplichtambtenaar, andere professionals en ouders. In Overbetuwe is het LEJO, lokaal expertise team jeugd Overbetuwe en het interventieteam. In Lingewaard is er het schakelteam en zijn er planbijeenkomsten en is de Nieuwe Route ontwikkeld.

Dit zijn allemaal rondetafelgesprekken waarbij alle betrokkenen rondom een kind aanwezig zijn om één plan voor thuis en school te maken.

In onze samenwerking willen we de integrale ondersteuningsstructuur op elkaar afstemmen met alles wat er al ontwikkeld is.

De werkwijze is vastgelegd in dit document. Het is bedoeld als een document, dat zich verder door ontwikkelt en verbetert.

Wat nodig is voor het kind is leidend.

Integrale ondersteuningsstructuur, ronde tafel (gesprek)

Er wordt samen met ouders een oplossing gevonden rondom de hulpvraag van een kind of een gezin door samen in gesprek te gaan. Samen komt men tot een plan voor ondersteuning voor school en thuis.

De IB-er of een andere partner (de ouder, maatschappelijk werk, jeugdconsulent, leerplichtambtenaar, jeugdarts) nodigt die mensen uit die nodig zijn om een hulpvraag te beantwoorden. Een ronde tafel is altijd flexibel ingericht. Er wordt gekeken vanuit de invalshoek school en thuis om te bepalen wie er naast de ouders en de leerkracht aan tafel nodig zijn om de hulpvraag handelingsgericht en oplossingsgericht te beantwoorden. De initiator is ook de voorzitter, tenzij er anders in overleg besloten wordt. Er wordt altijd een casus regisseur aan gewezen. Er wordt planmatig gewerkt. Er worden doelen gesteld. Er worden duidelijke afspraken gemaakt en bepaald wanneer er geëvalueerd wordt. Alle betrokkenen weten wat er van wie verwacht wordt en welke ondersteuning er geboden wordt. Het ronde tafelgesprek vindt in principe op school plaats.

NB In de gemeente Lingewaard worden ook planbijeenkomsten georganiseerd. Niet iedere ronde tafel hoeft ook een planbijeenkomst te zijn. Zie hiervoor de bijlage planbijeenkomst.

De regio hanteert het volgende uitgangspunt bij het inrichten van de ondersteuningsstructuur op de school en thuis:

Handelingsgericht en oplossingsgericht werken in een doorlopende integrale ondersteuningslijn.

Handelingsgericht werken en handelingsgericht arrangeren¹ vormen in onderlinge samenhang de kern voor passend onderwijs. Goede ondersteuning is afgestemd op de ontwikkeling en de onderwijsbehoeften van kinderen, werkt preventief en proactief, vindt binnen de groep plaats en betreft het kind, ouders en leraar bij alle stappen. Dit is de kern van handelingsgericht werken.

Handelingsgericht werken en handelingsgericht arrangeren dragen bij aan hetzelfde doel: kinderen zo goed mogelijk en zo snel mogelijk op de juiste plek met een zo optimaal mogelijke ondersteuning² in het onderwijs en thuis. Onderwijs en ondersteuning moeten daarbij zoveel mogelijk in de basisscholen worden gerealiseerd. Daarnaast wordt er ook altijd gekeken welke ondersteuningsbehoeften er thuis zijn, hierdoor komt de aansluiting onderwijs en jeugdhulp in een rondetafelgesprek tot zijn recht. Scholen en andere professionals hebben de opdracht om preventief, proactief en handelingsgericht en oplossingsgericht te werken. Dit vraagt inspanningen van alle betrokkenen.

Vooraf een goede samenwerking is bepalend voor succes, maar wordt ook ingegeven door overwegingen van financiële aard. Hoe kunnen we zo effectief mogelijk omgaan met de middelen. Het ontwikkelen van integrale arrangementen tussen school en jeugdhulp en vooral de afstemming daarvan, is hiervoor nodig. Dit kan wellicht door het bundelen van beschikbare budgetten. Meer kinderen zullen binnen de reguliere school en opvang vragen om maatwerk oplossingen. Dit vraagt verdere uitwerking.

Signalering in leefomgeving van het kind

Signalering kan in de hele leefomgeving plaats vinden. Professionals betrekken elkaar bij de signalering en het vroegtijdig interveniëren.

De ambitie van het samenwerkingsverband PassendWijs is erop gericht dat er zoveel mogelijk binnen de school met het beschikbare ondersteuningsteam: de ondersteuners van PassendWijs en de orthopedagogen, gemeente en

---

¹ Met het begrip arrangeren geven wij uiting aan de omslag van het kijken naar belemmeringen naar het kiezen van geschikte handelingsarrangementen.

² In navolging van de wetsvoorstellen gebruiken wij waar zinvol de term ondersteuning in plaats van de tot nu toe gebruikelijk term 'zorg'.

jeugdhulp wordt gewerkt aan passend onderwijs voor elk kind, thuis nabij of passend bij ouders en kind. Waar mogelijk vindt ook de uitvoering van ondersteuning zoveel mogelijk op school plaats.

Verschillende niveaus

In dit kader worden de ondersteuningsniveaus binnen de school onderscheiden die schematisch in figuur 1 zijn weergegeven.

In alle niveaus kunnen andere partners/professionals ook ondersteunen, de opdracht is voor allen preventief ondersteuning te bieden. Dit schema zal zich in de toekomst door ontwikkelen.

Door direct juiste signalering door de school of andere partners of ouders kan ook direct in niveau 3 of 4 op school hulp ingezet worden door een juiste intake en door informatie van de ouders. Samen integraal kijken wat het kind nodig heeft in een rondetafelgesprek is dan het meest effectief.

NB

Bij al deze niveaus zijn ouders – conform de principes van handelingsgericht werken – altijd betrokken. Op alle niveaus kan jeugdhulp betrokken zijn in de school. Dit wordt dan tijdens een rondetafelgesprek met ouders besproken en georganiseerd.

HGW-denkwijze en mindset wordt gehanteerd: Altijd met ouders samen

Consequente denkrichting:

- Wat is nodig voor dit kind in deze klas?*
- Kan het met deze leraar.*
- Wat heeft de leraar nodig.*
- Afwegen of thuis ondersteuning nodig is of gewenst.*

	Niveaus	Omschrijving
Ondersteuning in de groep/school BASISONDERSTEUNING	Niveau 1	Handelingsgericht/oplossingsgericht werken door leerkracht in de groep. <ul style="list-style-type: none"> • Directe instructiemodel (school) • Leerkracht in de groep observeert, signaleert, benoemt onderwijs/ontwikkelbehoeften, • Leerkracht stelt groepsplan/onderwijsplan op, clustert kinderen in het groepsplan, voert uit, evalueert; • Cyclus HGW = waarnemen, begrijpen, plannen en realiseren. • Raadpleegt andere collega's. • Raadpleegt zo nodig jeugdarts, schoolmaatschappelijk werken andere jeugdhulppartners, waaronder integrale vroeghulp. • Zo nodig jeugdhulp inzetten Ouders zijn betrokken.
	Niveau 2	Handelingsgericht/oplossingsgericht werken door leerkracht en andere ondersteuners onderwijs en jeugdhulp in de groep <ul style="list-style-type: none"> • Overleg met IB-er, kind bespreking. Preventief signaleren, onderwijsbehoeften verder in kaart brengen/scherp formuleren; • Raadpleegt zo nodig jeugdarts, schoolmaatschappelijk werken andere jeugdhulppartners, waaronder integrale vroeghulp • Zondig jeugdhulp inzetten Ouders zijn betrokken.
	Niveau 3	Handelingsgericht/oplossingsgericht werken door leerkracht en andere ondersteuners onderwijs en jeugdhulp in de groep. <ul style="list-style-type: none"> • Overleg met IB-er

		<ul style="list-style-type: none"> • Raadplegen ondersteuner PassendWijs, orthopedagoog, schoolmaatschappelijk werker, jeugdarts en andere jeugdhulppartners • Inzet om onderwijsbehoeften te verhelderen, te reflecteren op eigen gedrag, ervaringen uit wisselen en aanpak afstemmen. • Zo nodig Jeugdhulp inzetten. <p>Ouders zijn betrokken.</p>
	Niveau 4	<p>Handelingsgericht/oplossingsgericht werken door leerkracht en andere ondersteuners onderwijs en jeugdhulp in de groep.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Schoolnabije (preventieve) ondersteuning (school/bestuur) voor kind en leerkracht, advisering door ondersteuner PassendWijs/ orthopedagoog • Raapleging jeugdarts, schoolmaatschappelijk werk, leerplichtambtenaar, jeugdconsulent, andere jeugdhulp • Het in kaart brengen van ondersteuningsbehoeften belemmerende en bevorderende factoren (OPP). • Crisis voorkomen. • Thuis zitten voorkomen. • Onderwijs arrangementen inrichten • Zo nodig jeugdhulp inzetten <p>Doorgaande lijn voorschool en onderwijs:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organiseren van ronde tafel met professionals, raadplegen van orthopedagoog van het samenwerkingsverband wanneer er sprake is van het zoeken naar passend onderwijs <p>Ouders zijn betrokken.</p>
EXTRA ONDERSTEUNING	Niveau 5	<p>Handelingsgericht en oplossingsgericht werken</p> <ul style="list-style-type: none"> • Extra ondersteuning: arrangement en expertise ondersteuners PassendWijs. • Zo nodig jeugdhulp. • Voorbereiden van aanvraag van toelaatbaarheidsverklaring SBO of SO waarbij instemming van het Samenwerkingsverband noodzakelijk is. Hiervoor wordt een ronde tafel georganiseerd, waarbij experts vanuit het SBO en SO worden uitgenodigd. • Dit geldt ook voor kinderen die 4 gaan worden en een passende onderwijsplek zoeken. Ronde tafel organiseren met betrokkenen van de voorschoolse voorziening en de reguliere school en PassendWijs. <p>Ouders zijn betrokken.</p>
	TLV	<ul style="list-style-type: none"> • Toelaatbaarheid voor speciale onderwijsvoorzieningen en arrangementen, waaronder een observatieplaats in SBO of SO van 4 maanden. • SBO (TLV) en 2. SO (TLV), hier worden verschillende bekostiging gebruikt (laag midden hoog, afhankelijk van de ondersteuningsbehoefte) <p>Ouders zijn betrokken.</p>

Figuur 1: Ondersteuningsstructuur.

De ronde tafel, het rondetafelgesprek

De ronde tafel is een multidisciplinair overleg. Er wordt geen afkorting gebruikt. De term ronde tafel is ook niet beladen. Voor een kind zijn school en thuis, de leefomgeving van het kind van invloed op elkaar. Professionals zijn zich hier terdege van bewust en daarom wordt er altijd gekeken waar de ondersteuning nodig is op school of thuis.

Er wordt altijd een casusregisseur aangewezen. Wie dit is kan per casus verschillen. De ouder kan ook co-casusregisseur zijn. De casusregisseur stemt altijd met de ouders af wie er uitgenodigd worden aan de ronde tafel.

Aan de ouders wordt gevraagd wie ze aan de ronde tafel willen uitnodigen om de hulpvraag goed te kunnen beantwoorden. Er wordt een geïntegreerd plan gemaakt.

Er wordt van het gesprek een verslag gemaakt van de actiepunten. Dit wordt gedeeld met alle betrokkenen en met de ouders.

De ronde tafel wordt geïnitieerd door de IB-er of door andere partners (jeugdarts, schoolmaatschappelijk werker, jeugdconsulent, leerplichtambtenaar, jeugdhulp).

De ronde tafels zijn dus flexibel ingericht, er wordt altijd gekeken vanuit de invalshoek school/opvang en thuis, wie er aan tafel nodig zijn om de hulpvraag handelingsgericht te beantwoorden.

Er is geen totale jaarplanning voor alle ronde tafels, wel is er om agenda technische reden een drietal ronde tafels gedurende het jaar vastgelegd op de scholen, zodat orthopedagogen, jeugdartsen en schoolmaatschappelijk werkers en jeugdconsulenten deze momenten al reserveren in hun agenda. Voor het organiseren van de andere ronde tafels kan een datumprikker gebruikt worden. De gemeentes zorgen voor een voorstel van data, in overleg met de school en PassendWijs (orthopedagogen).

Er is maandelijks ook een moment centraal vastgelegd binnen de gemeente voor casuïstiek. Hierbij zijn in ieder geval jeugdarts, schoolmaatschappelijk werk aanwezig en wordt de school uitgenodigd, wanneer de GGD of jeugdhulp de initiator is. Daarnaast worden er ronde tafels op afroep georganiseerd wanneer dit nodig blijkt te zijn.

Na afloop van de ronde tafel wordt het proces geëvalueerd met de ouders: hoe gaat eenieder weg en wat vond eenieder van het rondetafelgesprek?

100 % aanwezigheid van ouders en de leerkracht is gewenst.

Afspraken:

1. Vastgelegde ronde tafels met jeugdarts, schoolmaatschappelijk werk en orthopedagoog:

Iedere professional kan een van tevoren geplande tafel initiëren. 14 Dagen van tevoren geeft de professional aan de IB door dat een ronde tafel gewenst is.

NB Er kan ook anoniem op initiatie van iedere professional gespard worden op deze vastgestelde datum.

De IB er stuurt 7 dagen van tevoren de uitnodiging aan alle betrokkenen en de ouders.

2. In overleg met ouders worden de mensen voor de ronde tafel uitgenodigd.

3. Er wordt altijd een casusregisseur aangewezen.

4. Leerkracht is aanwezig.

5. Ouders zijn aanwezig.

6. Er wordt een verslag gemaakt met de acties aan het einde van de ronde tafel. Dit verslag krijgen de ouders ook.

7. Professionals uit de jeugdhulp nodigen betrokken leerkracht of IB uit bij LEJO, Schakelteam etc.

8. Gemeentes stemmen data af met de orthopedagogen van PassendWijs.

AVG

Via Kindkans worden door de IB betrokkenen bij de ronde tafel uitgenodigd via de Overlegronde van Kindkans. De betrokkenen krijgen dan een gastaccount via de intern begeleider en kunnen dan het dossier van het kind bekijken.

Loopt de uitnodiging via jeugdhulp dan wordt het systeem van de betreffende organisatie veilig gebruikt.

Voor de scholen zijn er drie orthopedagogen, ondersteuners en een regio coördinator PassendWijs

Scholen kunnen sparren met de orthopedagogen van PassendWijs. Elke school heeft een orthopedagoog toegewezen gekregen. Orthopedagogen kunnen geconsulteerd worden door IB-ers en ook door ondersteuners PassendWijs. Hulpvragen voor arrangementen voor extra handen in de klas kunnen gesteld worden aan de orthopedagogen (Trivium en ATOS regelen de arrangementen zelf). Ook hulpvragen omtrent hoogbegaafdheid, NT 2 en vragen betreffende ergotherapie kunnen aan de orthopedagogen gesteld worden. Zij zoeken daar een passende ondersteuner bij. De orthopedagogen doen ook voor handelingsgerichte vragen incidenteel intelligentie onderzoek, wanneer de onderwijsbehoeften (nog) niet duidelijk zijn.

Alle scholen hebben een eigen ondersteuner PassendWijs op het gebied van gedrag. Daarnaast kan de IB-er direct zelf, zonder tussenkomst van de orthopedagoog, de ondersteuner benaderen met een hulpvraag (met uitzondering van Ergo en hoogbegaafdheid). Zie verder de bijlage ondersteuning orthopedagogen en ondersteuners PassendWijs.

De regio coördinator kan uitgenodigd worden aan de ronde tafel bij complexe casuïstiek en zo nodig bij aanvragen voor toelaatbaarheid S(B)O en bij (dreiging op) thuiszitten. Zij is sparringpartner voor de orthopedagogen, jeugdconsulenten, schoolmaatschappelijk werkers, leerplichtambtenaren, directeuren, intern begeleiders en bestuurders bij complexe casuïstiek.

De jeugdconsulent/leerplichtambtenaar/schoolmaatschappelijk werk en de jeugdarts kunnen beschikken over jeugdhulparrangementen of ondersteuning (zorg/jeugdhulp) binnen onderwijs. In de ronde tafel kan daardoor ook snel gehandeld worden en kan de hulpvraag snel beantwoord worden. Dit is al succesvol gebleken in ronde tafels die al integraal georganiseerd zijn. In de ronde tafel kan met de onderwijsprofessionals en jeugdhulpprofessionals direct beschikt worden en direct een plan gemaakt worden. Hierdoor zijn de lijnen kort en is er geen bureaucratie meer.

Toelichting op de basisondersteuning en het Schoolondersteuningsprofiel (SOP)

Binnen het Samenwerkingsverband is de basisondersteuning gedefinieerd. Deze basisondersteuning is feitelijk het *aanbod* (onderwijs en ondersteuning), dat van alle basisscholen in het Samenwerkingsverband verwacht mag worden. De indicatoren voor deze basisondersteuning zijn te vinden op de website van PassendWijs. Zie hiervoor ook de bijlage basisondersteuning.

Van alle scholen wordt verwacht dat zij voldoen aan de basisondersteuning en dat besturen hierop toe zien. Elke school heeft op de website zijn schoolondersteuningsprofiel staan en dit wordt jaarlijks geüpdatet. In het schoolondersteuningsprofiel wordt ook beschreven wat de school eventueel boven op de basisondersteuning kan bieden. Dit valt onder de verantwoordelijkheid van de directeur.

Extra ondersteuning voor leerlingen van wie de ontwikkeling binnen het (speciaal) basisonderwijs stagneert

Als de ontwikkeling van een leerling op een school stagneert, wordt zo dicht mogelijk bij de leerling ondersteuning ingezet. In eerste instantie gebeurt dit vanuit de basisondersteuning van de school. Als deze basisondersteuning niet voldoende is om de ontwikkeling van het kind weer op gang te brengen, wordt extra ondersteuning ingezet en heeft het kind een OPP. De extra onderwijssteuning wordt georganiseerd in arrangementen op maat, die aansluiten bij de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerling. De extra ondersteuning kan variëren van licht curatief en tijdelijk van aard – niveau 4 tot intensief en langdurend of structureel van aard – niveau 5 (lesplaats op het speciaal onderwijs of in het SBO) of daar waar mogelijk in het reguliere onderwijs met extra ondersteuning. Daar waar mogelijk en verantwoord keert de leerling weer terug op de reguliere school met de ondersteuningsstructuur van de reguliere school.

Observatieplaats en crisisplaats in het S(B)O of andere reguliere school

Wanneer een school handelingsverlegen is en er geen mogelijkheden zijn, kan er in een ronde tafel met betrokken professionals besloten worden tot een observatieplek binnen het S(B)O. Er moet altijd overwogen worden of een andere reguliere school wel aan de onderwijsbehoeften kan voldoen. De observatieplaats kent een duur van 13 weken en wordt met de school van herkomst en PassendWijs geëvalueerd. Het kind blijft ingeschreven in de reguliere school. Zie hiervoor de notitie observatie en crisisplaatsen. De ontvangende school wordt hiervoor gefaciliteerd. Vervoer wordt geregeld via de gemeente.

Extra ondersteuning binnen de basisondersteuning van de school, het ontwikkelingsperspectief

Voor sommige leerlingen geldt dat zij op een of meerdere punten een afwijkend onderwijsprogramma volgen en/of dat zij extra ondersteuning krijgen, niveau 4 en 5. Voor deze leerlingen wordt een ontwikkelingsperspectief (OPP) opgesteld, waarin wordt beschreven welke onderwijsdoelen kunnen worden gerealiseerd. Het ontwikkelingsperspectief biedt de school handvatten om het onderwijs af te stemmen op de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerling. De school en de leerling hebben met het opstellen van een ontwikkelingsperspectief scherper in beeld waar naar toegewerkt moet worden en aan welke instroomeisen de leerling te zijner tijd moet voldoen om succesvol te zijn in het vervolgonderwijs.

Voordat extra ondersteuning voor een kind kan worden aangevraagd is de school verplicht tot het opstellen van een ontwikkelingsperspectief en moet dit voorgelegd en besproken worden met de ouders. In het ontwikkelingsperspectiefplan zijn in ieder geval opgenomen:

1. De te verwachten uitstroombestemming van de leerling, het soort vervolgonderwijs en de onderbouwing daarvan;
2. Deze onderbouwing bevat tenminste een weergave van de belemmerende en bevorderende factoren die van invloed zijn op het onderwijs aan de leerling;
3. Jaarlijkse evaluatie: tenminste jaarlijks evalueert de school met de ouders het ontwikkelingsperspectief en stelt het ontwikkelingsperspectief zo nodig bij wat betreft de belemmerende en bevorderende factoren en de doelen.
4. De scholen moeten bij het hanteren van het ontwikkelingsperspectief de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) naleven: in het ontwikkelingsperspectief mogen niet meer gegevens worden opgenomen dan nodig. Verder betekent het «correctierecht» dat de leerling of de ouder om correctie van gegevens kan verzoeken indien deze gegevens feitelijk onjuist zijn, voor het doel van de verwerking, onvolledig of niet ter zake dienend zijn dan wel anderszins in strijd met een wettelijk voorschrift worden verwerkt.

Extra ondersteuning voor een leerling onder verantwoordelijkheid van school en bestuur.

De begeleiding wordt daar geboden waar die nodig is: in het primaire proces op school, waarbij de ronde tafel van de school een centrale rol heeft. Bij aanmelding voor bespreking in een ronde tafel kunnen leerkracht, IB-er en ouders samen hun vragen formuleren. De ondersteuning is laagdrempelig en op maat beschikbaar. Bij aanvragen voor extra ondersteuning kan de ronde tafel worden aangevuld door deskundigen vanuit SBO, SO of jeugdhulp, maatschappelijk werk, jeugdarts met als doel te komen tot een eenduidige en passende aanpak/arrangement voor de leerling/leerkracht/groep/ouder. Er wordt gekeken wat er op school nodig is en thuis.

Voorbeelden van (preventieve) arrangementen/interventies zijn onder andere: zorg/jeugdhulp binnen onderwijs, via de jeugdconsulent/leerplichtambtenaar, ondersteuning vanuit PassendWijs, de orthopedagogen en ondersteuners van het ondersteuningsteam PassendWijs en arrangementen vanuit eigen bestuur. De schoolbesturen hebben budget voor lichte en zware ondersteuning. Het samenwerkingsverband adviseert bij het handelingsgerichte werken. Schoolbesturen moeten aan het samenwerkingsverband de ondersteuning verantwoorden.

Wanneer passend onderwijs met extra ondersteuning op school niet meer mogelijk is en SO en SBO ook niet passend is.

Dan wordt er in een ronde tafel gekeken wat er wel mogelijk is aan passende hulp.

Dit is altijd maatwerk: dit kan zijn een zorgboerderij, dagbehandeling. Hiervoor worden de juiste professionals in een ronde tafel uitgenodigd.

Er wordt altijd gekeken wat er nodig is om een kind weer naar school te laten gaan. Ieder kind heeft recht op ontwikkeling/onderwijs!